

Кіноклуб «Книга на екрані» знову збирає своїх прихильників біля моніторів комп'ютерів, ми продовжуємо наші кінозустрічі у віртуальному форматі, сподіваючись на кращі часи, які обов'язково настануть!

Тож, доброго дня, шановне товариство!

Сьогодні мова піде про одну славетну особу, короновану любов'ю читачів багатьох поколінь. Як її тільки не називали: «Перша леді детективу», «Королева детективу», навіть, «Герцогиня смерті»... І все це – про Даму Агату Мері Кларису Крісті, леді Малловен, яка публікувала свої твори під власним ім'ям і під псевдонімом Мері Уестмаккот, більш відому в читацьких колах, як Агата Крісті. Восени цього року

легендарній англійській письменниці виповнилося 130 років.

По телебаченню йдуть нескінченні серіали з її проникливими міс Марпл і Еркюлем Пуаро, які стали класичними. Ці улюбленці мільйонів вже так незворотно ввійшли в наше життя, що літературний персонаж Агати Крісті, навіть, був

удостосний некролога в реальній газеті. Нікого не здивувало, коли на першій

шпальті New York Times у серпні 1975 року надрукували: «Еркюль Пуаро, всесвітньо відомий бельгійський детектив спочив у Англії. Його вік невідомий...» І це не єдиний унікальний випадок, пов'язаний з Агатою Крісті. Ім'я письменниці неодноразово з'являлося на сторінках Книги рекордів Гіннеса. По-перше, вона займає перше місце в світі за кількістю перекладів. Згідно «Покажчику перекладів ЮНЕСКО» її книги перекладалися понад 100 мовами світу 7236 разів! По-друге, ще один рекорд пов'язаний з п'єсою Крісті «Мишоловка»: найбільше в історії число театральних постановок. Перша вистава п'єси відбулася у 1952 році і відтоді «Мишоловка» демонструвалася безупинно, поки театри лондонського Вест-Енду не зачинили через пандемію коронавірусу.

За сумарним накладом друкованих видань книги Агати Крісті посідають третє місце в історії після «Біблії» та творів Вільяма Шекспіра. За законом попиту і пропозиції, книги Агати Крісті ніколи не залежуються на полицях книгарень і бібліотек. І, не зважаючи на те, що письменниця насторожено відносилася до кінематографу, число екранізацій її творів наближається до чотирьох десятків.

Цікаво, що, відповідаючи у 1954 році на жартівливу анкету під назвою «Сповідь», письменниця своє улюблене заняття означила, «як сидіти на сонці і нічого не робити». Насправді ж вона була великою трудівницею! За шістьдесят років письменницької праці Агата Крісті видала 68 романів, більше сотні оповідань і близько двох десятків п'єс. Писання вона не вважала тяжким хрестом, або святим служінням.

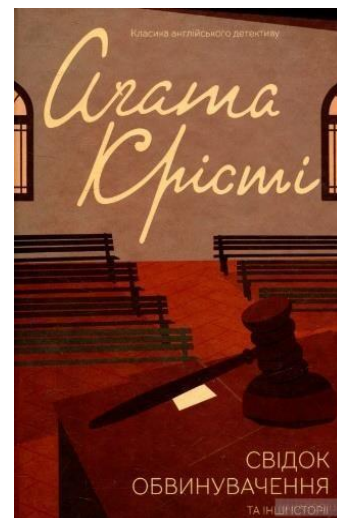
Більше того, вона і «письменником» себе ніколи не називала! У графі «рід занять» незмінно ставила: «дружина». Але її фантазія і уява не знали спокою. Писалося їй легко, завжди і всюди. До того ж вона достатньо іронічно ставилася до власної персони, і говорила, що писати книги для неї

– це звичайний розвиток вміння вишивати диванні подушки. І, треба сказати, що Агата Крісті так старанно і ретельно створювала візерунки своїх детективів, так вміло спрямовувала читача хибним шляхом, що відірватися від її творів неможливо, поки не дізнаєшся, чим же все закінчиться.

І що ще імпонує в її творчості: на відміну від сучасних детективів у творах Агати Крісті практично немає сцен насильства, калюж крові і брутальності. У своїй автобіографії вона пише: «Детектив був оповіданням з мораллю. Як і всі, хто писав і читав ці книги, я була проти злочинця і за безвинну жертву. Нікому в голову прийти не могло, що настануть часи, коли детективи будуть читатися через те, що в них описуються сцени насильства, заради отримання садистського задоволення від жорстокості заради жорстокості...».

Ну, це вже зовсім інша, не наша історія.

Для сьогоднішнього показу ми обрали екранізацію, після виходу якої Агата Крісті зізналася, що це єдиний фільм, знятий за її книгою, який їй дійсно сподобався. Це – голлівудська стрічка 1957 року «Свідок обвинувачення». До сюжету, який ліг в основу фільму, письменниця поверталася двічі. У 1925 році вона пише коротке оповідання «Свідок обвинувачення», яке згодом переробляє в однойменну п'єсу, вводячи інших персонажів і додавши зовсім неочікуваний фінал. В 1953 році п'єса була поставлена в Ноттінгемі і Лондоні. А через рік побачила світ вже на Бродвеї.

Потім до справи взявся уславлений американський кінорежисер і сценарист Біллі Уайлдер, кар'єра якого як раз сягнула свого піку. До зйомок його легендарного комедійного хіта «У джазі тільки дівчата» залишалось ще два роки, але режисер вже був відомий не тільки своїми блискучими комедіями, а й успішними фільмами в жанрі нуар і детектив. Треба сказати, що Біллі Уайлдер є одним з найтитулованіших режисерів в історії кіно. Упродовж половини століття він зняв більше ніж 60 фільмів і був удостоєний 7 нагород Американської кіноакадемії і

різноманітних кіно-фестивалів, в тому числі 6 «Оскарів». Причому, численні нагороди він отримував і як режисер, і як сценарист, почавши свій зірковий шлях з написання сценаріїв ще до німих фільмів. А у 2017 році Біллі Уайлдера піднесли на I місце в топовому списку 100 кращих сценаристів в історії світового кінематографу.

Ось такому майстрові і потрапила п'єса Агати Крісті. Біллі Уайлдер примудрився тонко і винахідливо американізувати чисто британський твір, додавши до жорсткотрагічних судових розслідувань легкі й одночасно органічні за сюжетною канвою мізансцени, приправивши їх порцією чудового гумору.

Тож, можна сказати, що фільм «Свідок обвинувачення» – це з витівкою перенесена на екран дотепна й лаконічна адаптація п'єси Агати Крісті. Продумавши сценарій до дрібниць, Уайлдер підтримує напружену увагу глядачів до останньої хвилини фільму з його непередбачуваним фіналом. Інтрига розв'язки сюжету зберігалася навіть на знімальному майданчику: актори мали змогу познайомитися з останніми 10-ма сторінками сценарію тільки безпосередньо перед зйомками.

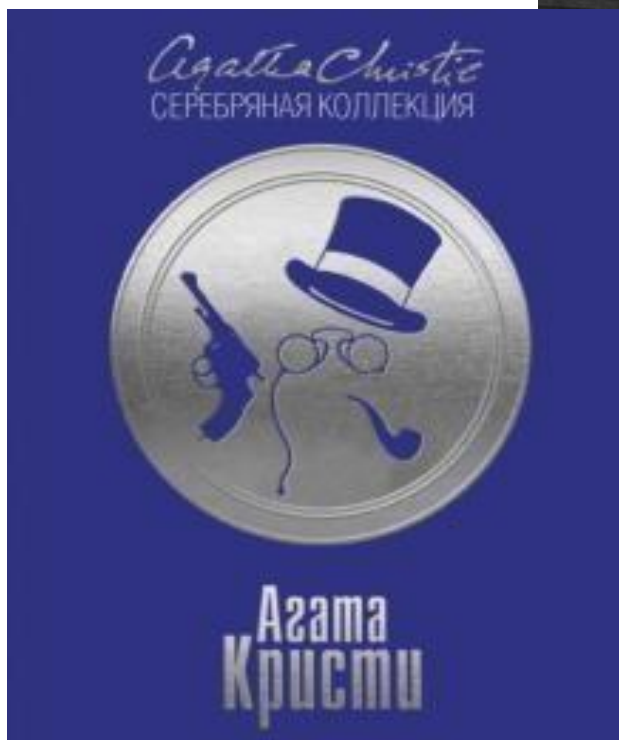
Фільм отримав 6 номінацій на «Оскар» та інші престижні кінематографічні нагороди.

Звичайно, успіху стрічки сприяла прекрасна гра зіркових акторів, яких запросив Біллі Уайлдер. Незрівнянний Чарльз Лоутон, перший англієць, удостоєний премії «Оскар», у ролі адвоката (однієї з кращих своїх ролей) і... неперевершена Марлен Дітріх – жінка-міф, *femme fatale* з божественною фігурою, крижаним поглядом і ногами на мільйон доларів.

Стильно, витримано, гармонійно вона в черговий раз зіграла рокову жінку.

Тож запрошуємо Вас на перегляд шедеву жанру – не фільм, а іменинний пиріг: Марлен Дітріх, Біллі Уайлдер і Агата Крісті.

До речі, головна таємниця Агати Крісті досі не розгадана: у чому ж причина феноменального успіху її творів?

Читайте, дивіться екранізації, розгадуйте!

http://moviestape.net/katalog_filmiv/detektyv/7062-svidok-obvynuvachennja.html

Матеріал підготувала Максимович І.І.